

Zprávy

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 112 (1987), No. 2, 209--210

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/118309>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1987

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

ZPRÁVY

PRVNÍ SVĚTOVÝ KONGRES BERNOULLIOVY SPOLEČNOSTI

Bernoulliova společnost (BS) je vědecká společnost přidružená při Mezinárodním statistickém institutu (ISI). Sdružuje odborníky v teorii pravděpodobnosti a matematické statistice z celého světa. Jednou z hlavních činností BS je pořádání různých vědeckých setkání, konferencí a symposií, např. též pravidelných Evropských setkání statistiků, i dalších akcí s rozličnou tématikou či regionální specifikací.

V Československu je členství v BS organizováno prostřednictvím JČSMF, kde členové BS tvoří jednu z odborných skupin při matematické vědecké sekci. V současné době má skupina asi padesát členů.

Ačkoliv má BS za sebou již přes deset let své existence, byl teprve v r. 1986 uspořádán první celosvětový kongres této společnosti. Jeho organizací byl pověřen Sovětský svaz. Za místo konání kongresu vybrali jeho organizátoři Taškent, hlavní město Uzbeké SSR. Tento výběr nebyl náhodný — v Taškentě je stále živá dlouholetá tradice vědecké práce v teorii pravděpodobnosti, jejíž počátky jsou tu spojeny se jmény V. I. Romanovského, T. A. Sarymsakova, S. Ch. Siraždinova a dalších. Také po stránce možnosti technicko-organizačního zabezpečení, dopravního spojení a nezbytného společenského zázemí skýtalo toto téměř dvoumilionové středoasijské velkoměsto veškeré předpoklady k úspěšnému zorganizování tak významné akce.

První světový kongres BS tu proběhl ve dnech 7.—14. září 1986 za účasti asi šesti set sovětských a o něco menšího počtu zahraničních odborníků. Bylo to vskutku reprezentativní vědecké fórum světové úrovně, rozsáhlá byla také tématická šíře kongresu, jehož zasedání byla rozčleněna do pětaticeti odborných sekcí s problematikou pokrývající takřka všechny oblasti teorie pravděpodobnosti a matematické statistiky, včetně některých aplikací.

Kongres byl zahájen v pondělí 8. září dopoledne v sále divadla A. Navoie plenární přednáškou A. N. Kolmogorova a V. A. Uspenského na téma Algoritmy a náhodnost. Vlastní jednání kongresu pak probíhala ve dvou sálech taškentského Kinopaláce a ve dvou sálech Domu družstevníků. Paralelně tedy zasedaly vždy čtyři různé sekce, takže jednotlivý účastník kongresu stihl sledovat maximálně jednu čtvrtinu odborného programu. Vzhledem k bohatému programu byla vedle vyžádaných přednášek ústně přednesena jen menší část přihlášených sdělení, kdežto ostatní byla prezentována pouze písemnou formou na plakátové sekci, jak je ostatně na větších vědeckých akcích stále častěji zvykem. Z odborného programu kongresu zaujaly zejména sekce věnované inferenci ve stochastických procesech, asymptotickým metodám, mnohorozměrné analýze a také některým aplikacím.

Sovětský svaz patří dnes bezpochyby k matematickým velmocem a teorie pravděpodobnosti je tu pěstována v širí a hloubce, jaká jen ztěžka nachází sobě rovnou. Relativní početní převaha domácích, sovětských účastníků byla jistě odrazem i tohoto faktu, neovlivnila však vcelku vyváženou skladbu odborného programu, jenž odpovídal celosvětovým tendencím a trendům. Průběh kongresu znovu prokázal vynikající úroveň sovětské školy v teorii pravděpodobnosti.

Československá účast na kongresu vcelku odpovídala postavení naší vědy ve světě. Z padesáti členů BS se taškentského kongresu zúčastnila přibližně polovina. Naši účastníci se podíleli na vědeckém programu řadou sdělení, z nichž některá byla vybrána k ústnímu přednesení. Bezprostřední vědecké kontakty s odborníky z ostatních zemí, nové poznatky a inspirace získané na kongresu budou jistě cenným přínosem pro další rozvoj teorie pravděpodobnosti a matematické statistiky u nás.

K zajištění tak početné účasti z ČSSR bylo třeba využít všech možností, neboť prostředky, jež mohla zájemcům poskytnout jejich pracoviště, nebyly vždy dostačující. Několika účastníkům přispěl proto také Český literární fond. Naštěstí byla cestovní kancelář Sportturist ochotna zorganizovat na kongres tématický zájezd, což velmi usnadnilo situaci. Organizace zájezdu byla na velmi dobré úrovni, mj. i díky obětavé práci vedoucího zájezdu dr. Žváčka.

Součástí kongresu byla také řada doprovodných akcí a společenský program. V době kongresu byla v Domě družstevníků otevřena výstava děl s tématickým zaměřením na teorii pravděpodobnosti, matematickou statistiku, kombinatoriku a jejich aplikace. Vedle sovětských knih byly tu vystaveny také knihy známých nakladatelství z jiných zemí, takže výstava poskytla dosti dobrou a aktuální informaci o současné produkci hlavních vydavatelů vědecké literatury. Je jen škoda, že Československo zde bylo reprezentováno dosti nedůstojně celkem náhodným výběrem asi pěti knih; exponáty dodané z Maďarska či NDR svědčily o větším zájmu a důslednějším provádění propagační činnosti.

Společenský program kongresu zahrnoval vedle prohlídek taškentských pamětihodností, jež byly pro účastníky organizovány prakticky denně po celou dobu trvání kongresu, především celodenní výlety uspořádané ve čtvrtek 11. září. Jejich cílem byla jednak města Samarkand a Buchara, jednak rekreační oblast Čimgan nebo kolchozní ovocné sady v okolí Taškentu. V pondělí 8. září a v pátek 12. září se účastníci kongresu sešli na společné večeři v prostorách restauračního podniku Zarevšan.

První celosvětový kongres byl bezesporu významnou událostí v životě BS. Velkorysá organizace sovětských pořadatelů, vlídné klima Uzbekistanu, příjemné prostředí v prostorách, kde se kongres konal a v neposlední řadě i vědecký úspěch kongresu dovolují tvrdit, že taškentská pořadatelé zvládli svou úlohu se ctí a nasadili tak vysoký standard pro pořádání dalších kongresů BS v budoucnosti.

František Zitek, Praha

6. MEDZINÁRODNÝ KONGRES O VYUČOVÁNÍ MATEMATIKY

Kongres sa bude konať v čase 27. júla — 3. augusta 1988 v Budapešti. Na programe je široká škála problémov, zahrňujúca prakticky všetky oblasti vyučovania matematiky na všetkých stupňoch škôl (vrátane prípravy učiteľov).

Adresa organizačného výboru:

ICME 6, János Bolyai Mathematical Society, Budapest,
POB 240, H—1368, , Hungary.

Podrobnejšie informácie o kongrese bude mať k dispozícii aj Národná subkomisia pre vyučovanie matematiky (M. Kolibiar, MFF UKo Bratislava, Pavilón matematiky, 842 15 Bratislava) niekedy v polovici roku 1987, ktorá ich záujemcom môže zaslať.

Skupina pracovníkov pripravujúcich program sekcie „Počítače a vyučovanie matematiky“ na uvedenom kongrese sa obrátila na širšiu matematickú verejnosť s výzvou o príspevky k tejto tématike (referát, panelová diskusia a pod.). Ak by sa niekto z ČSSR chcel tejto akcie zúčastniť, môže sa obrátiť na Národnú subkomisiu o podrobnejšie informácie.